

РІЧНИЙ ЗВІТ Cedos 2021

Зміст

Підсумки	4
Місія	7
Дослідження й аналітика	9
Спільнота змін	13
Подяки	17
Фінанси	20

Ілюстрація Жені Полосіної до дослідницького звіту «Стратегії, цілі та діяльність міських соціальних рухів у Харкові. Аналіз віртуальних спільнот в Індустріальному районі (ХТЗ)»

● Підсумки

Cedos — це незалежний аналітичний центр і спільнота, що працює над питаннями соціального розвитку в Україні. У цьому звіті ми розповідаємо про результати нашої роботи у 2021 році.

Цього року ми успішно завершили всі заплановані проекти. Багато зусиль, вкладених у розбудову внутрішньої довіри та налагодження робочих процесів, допомогли нам реагувати на виклики і знаходити рішення для складних завдань.

Ось **кілька ключових цифр**. У 2021 році Cedos працював над 14 проектами. До проектних команд були залучені 16 людей. Протягом року ми опублікували 10 дослідницьких звітів, 4 аналітичні записки, 18 статей, 34 колонки і 28 епізодів 3 подкастів. Всього організували 31 подію (з них 6 офлайн, 1 у гібридному форматі і 24 онлайн), для участі в яких загалом зареєструвались понад 2000 людей. На наші сторінки у фейсбуці, інстаграмі та твіттері, канали у телеграмі та розсилки електронною поштою загалом підписані понад 23 тисячі людей. 2021 року охоплення наших публікацій у соціальних мережах склало понад 1,6 мільйона людей. У традиційних медіа нас згадували понад 500 разів.

Маємо за честь, що **нашу роботу наводять як приклад** у книжках «Писати аналітику може кожен» і «Гендерна рівність та недискримінація на практиці», які вийшли у 2021 році. Результати [дослідження попиту, пропозиції та впливу аналітичних продуктів у сфері публічної політики](#), проведеного агенцією Vox Populi для Ініціативи з розвитку аналітичних центрів в Україні, свідчать, що опитані представни_ці¹ інших аналітичних центрів згадують Cedos серед своїх колег, чию роботу вони вважають професійною та впливовою у сфері аналітики. Так само опитані представни_ці органів

¹ Тут і далі у цьому звіті ми використовуємо іменник з відділеним «_» гендерованим закінченням для позначення особи, гендер як_ої невідомий чи не має значення в нинішньому контексті, та групи осіб різного гендеру, або гендер яких невідомий, або гендер яких не має значення в нинішньому контексті. Ми однаково поважаємо жінок, небінарних осіб і чоловіків. Оскільки в україномовному інформаційному просторі сьогодні набагато частіше підкреслюється існування чоловіків, ніж усіх інших (тобто більшості людей), щоб урівноважити цей перекис, ми використовуємо таку форму на позначення сукупності різних людей чи людини, гендер як_ої невідомий.

державної влади називають Cedos серед переліку аналітичних центрів, які помітні у медійному й інформаційному полі.

У 2021 році особливим **фокусом організації була відкритість**. Ми багато працювали над партнерствами та налагодженням взаємодії, створенням можливостей для залучення й об'єднання. Віримо, що саме розвиток мереж і спільнот навколо суспільних змін є найбільш дієвим шляхом адвокації та сталості зрушень.

По-перше, нашим пріоритетом було **поширення досвіду**. Напрацювання перших 10 років роботи Cedos ми підсумували у формі посібника [«Соціальні дослідження для суспільних трансформацій»](#). Крім цього, передавали знання на практиці через три навчальні дослідницькі проекти Школи Cedos, серію безкоштовних консультацій для громадських організацій і активіст_ок, а також подкасти і колонки.

По-друге, ми працювали над **налагодженням нових взаємодій**. Завдяки поширенню вакцинації від коронавірусу стало можливим поступове відновлення офлайн-заходів. Cedos став співорганізатором Маршу за Київ і зміг звернути увагу на проблеми оренди житла за допомогою окремої колони на марші, присвяченої цьому питанню. Події Українського урбаністичного форуму відбулися офлайн одразу у кількох містах. Пишаємося тим, що більшість заходів форуму ми організовували у партнерстві з іншими чудовими організаціями, перетворюючи його з події, яку організовує лише Cedos, на подію, створену спільнотою для спільноти.

Після того, як повною мірою запрацював наш новий сайт, відкрилася [можливість зручного здійснення пожертв](#) для підтримки роботи організації. Кожен навіть найменший переказ і кожна підписка на регулярні пожертви має для нас велику цінність, оскільки наближає Cedos до фінансової стійкості й організаційної сталості.

Дякуємо всім, хто робить пожертви на нашу роботу! Однією з найбільших цінностей Cedos є наша спільнота — друзі, колеги, партнер_ки, радни_ці, респондент_ки, читач_ки, слухач_ки, учасни_ці подій і проектів, аламні і всі, хто були і є з нами весь цей час. Без вас усі ці результати не стали б можливими. Дякуємо за довіру!

Ілюстрація Анни Іваненко до події «Місцевий розвиток та регіональна політика в Україні та за кордоном»

● Місія

Ми віримо, що кожна людина має право на гідний рівень життя. Тому метою Cedos є пошук системних причин соціальних проблем і варіантів їхнього вирішення.

Наш підхід базується на дослідженнях. Ми вивчаємо суспільні процеси та державні політики, поширюємо критичне знання, просуваємо прогресивні зміни, навчаємо і посилюємо спільноту прихильни_ць цих змін. Ми віримо, що таким чином можемо вплинути на дискурс, дискусію в суспільстві та прийняття рішень. Це змінює державні політики і покращує людські життя у реальному світі.

Ключові теми, з якими сьогодні працює Cedos, — це освіта, міграція, міські трансформації, житло, зайнятість, соціальний захист. Крім цього, до сфери наших інтересів входять також теми демократії, безпеки, зміни клімату, культури.

Ілюстрація Анни Іваненко до події «Університети для місцевого розвитку: Німеччина, Польща, Україна»

● Дослідження й аналітика

Дослідження й аналітика є основою роботи Cedos.

У 2021 році ми провели соціологічне [дослідження умов праці у сфері культури та креативних індустрій](#), у польовому етапі якого були поєднані кількісні та якісні підходи. Ми з'ясували умови праці людей, зайнятих у цій сфері, їхні проблеми, потреби та інтереси у професійному розвитку. Оскільки подібних досліджень раніше не проводилося, його результати є унікальним джерелом даних про умови праці у сфері. Як для держави, так і для громадянського суспільства вони будуть корисні при розробці політик і реформ для культури та креативних індустрій. Особливості цієї сфери, зумовлені як великою роллю держави, так і поширенням нових форм зайнятості, роблять результати дослідження актуальними в ширшому контексті державних політик стосовно праці в Україні.

Cedos провів [аналіз політик щодо іноземного студентства в Україні](#). Сплачені такими студент_ками гроші є важливою часткою доходу багатьох закладів вищої освіти в Україні, однак державна політика у сферах міграції, освіти та ринку праці не є досконалою з цього приводу. Це створює складнощі та ризики як для самих іноземних студент_ок, так і для університетів, де вони навчаються, а також для держави загалом. Ми проаналізували ці слабкі місця, навели приклади, як з цими питаннями працюють у країнах ЄС, а також розробили рекомендації для вдосконалення політик в Україні.

Разом з партнерами ми провели [аналіз обмежень відомчих показників і наявних підходів до роботи з даними про безпеку в Україні](#). Результатом став опис ключових проблем збору та роботи з інформацією про безпеку, а також перелік рекомендацій щодо вдосконалення наявних політик і практик. Їхнє втілення допоможе впровадити доказові підходи до політики безпеки. У свою чергу, якісні та надійні дані полегшать створення безпечних міст і громад.

На замовлення партнерок експертки Cedos працювали також над [дослідженням «Статистичний портрет молоді і художниці»](#). Використовуючи кількісний та якісний підходи, ми зібрали дані, а також описали соціально-демографічні характеристики, умови праці,

професійний розвиток, проблеми та перешкоди роботи художни_ць в Україні. Дослідження проблематизувало термін «молод_а художни_ця», а також створило основу для вдосконалення підходів до роботи у сфері.

Ми підготували аналітичні записки про **вплив пандемії коронавірусу на [сферу освіти у 2020/2021 навчальному році](#)**, а також на **[сферу культури](#)**. Опис і аналіз ключових викликів, спричинених пандемією і карантинними обмеженнями, був покликаний лягти в основу пошуку рішень для подолання наявних складнощів і відновлення освіти та культури після зумовленого карантинном стресу.

У рамках Школи Cedos три групи учасни_ць під менторством наших експерт_ок працювали над трьома **навчальними дослідницькими проектами, присвяченими профорієнтації у школах, вступу та інтеграції студент_ок з окупованих територій до українських закладів вищої освіти, а також міському питанню, яким воно постає перед громадянським суспільством у містах України**. Метою Школи Cedos було передусім навчання через практику і передача нашого досвіду учасни_цям. Водночас цінними виявилися також самі результати навчальних досліджень, три з яких були опубліковані (**[«Студент_ки з тимчасово окупованих територій в українських закладах вищої освіти»](#)**; **[«Стратегії, цілі та діяльність віртуальних спільнот в районі ХТЗ у Харкові»](#)**; **[«Залучення мешкан_ок до планування міського простору в рамках проекту “Вулиця для всіх” у Львові»](#)**).

Ми опублікували **[аналітичну записку про державну регіональну політику в Україні](#)**. Вона містить огляд підходів до регіональної політики, їхньої зміни в Україні, а також можливих наслідків і ризиків у контексті реформ децентралізації. Цей аналіз покликаний збагатити дискусію про цілі та цінності, які повинна мати державна регіональна політика в Україні.

На замовлення партнерів ми провели **дослідження впровадження принципів демократичної освіти в українських школах**, щоб оцінити результати та вплив програми підтримки освітніх реформ в Україні.

Також на замовлення партнерів експертки Cedos провели черговий раунд **дослідження взаємодії громадського кліматичного руху й**

органів влади, а також [дослідження можливостей громадянської участі в інвентаризації зелених насаджень у Києві](#). Їхні результати допомагають громадським коаліціям, донорам і органам влади оцінювати ефективність своєї роботи, а також поліпшувати планування подальшої взаємодії та підтримки.

Ми опублікували [аналіз досягнень, переваг і застережень стосовно відкритих даних в Україні](#), проведений у рамках одного з попередніх проєктів, що є нашим внеском у дискусію щодо цього питання.

Протягом року Cedos також аналізував і коментував актуальні події, зокрема [зміни у фінансуванні харчування в дитячих садочках у Києві](#), [загрозу для життя бездомних людей під час морозів](#), [обмеження роботи громадського транспорту під час карантину](#), [підписання меморандуму про добудову житлових комплексів «Аркади»](#), [випадки поліцейського свавілля на Подолі у Києві](#), [ідею створення Президентського університету](#), [проект нового житлового кодексу](#), [загрозу руйнування будівлі «Квіти України»](#), [зміну міністра внутрішніх справ](#), [участь громади у створенні нової Стратегії Києва](#), [підписання угоди між Міністерством освіти і Радою церков](#), [житловий референдум у Берліні](#), [пропозицію підвищення вартості проїзду в громадському транспорті Києва](#), [загрозу забудови екопарку «Осокорки» у Києві](#).

Ілюстрація Анни Іваненко до презентації і обговорення результатів дослідження умов праці у сфері культури і креативних індустрій

● Спільнота змін

Поруч із дослідженнями й аналітикою, місія Cedos полягає також у поширенні знань, збагаченні суспільно-політичної дискусії та посиленні спроможності суспільних рухів, держави, медіа й експертних середовищ.

Ми не лише публікуємо дослідження і аналітичні записки, а й надсилаємо їх відповідальним органам влади, організовуємо публічні презентації та обговорення, поширюємо у різних соціальних мережах і публікуємо короткі висновки у медіа.

У 2021 році Cedos став одним зі співорганізаторів [Маршу за Київ](#), що об'єднав чотири десятки різноманітних міських ініціатив.

Результатом стало не лише проведення 2 жовтня маршу, у якому взяли участь близько 7 тисяч людей, а й створення «Зеленої книги» з переліком вимог у різних сферах міського розвитку. Метою нашої участі у марші було відстоювання цінностей справедливого, обґрунтованого та соціально орієнтованого міського розвитку. Cedos став організатором колони орендар_ок житла, а також запропонував вимоги у сфері житла та житлової політики.

У рамках **Школи Cedos** ми запросили три групи зацікавлених людей навчитися проведення соціальних досліджень через практику. У рамках трьох **навчальних дослідницьких проєктів** вони пройшли разом з експерт_ками Cedos шлях від визначення дослідницького питання до написання звіту та презентації результатів. Крім цього, ми провели **серію воркшопів**, присвячених різним аспектам проведення досліджень. Наші експерт_ки надали 27 безкоштовних **консультацій для громадських організацій та ініціатив** про те, як проводити дослідження і робити аналітику. 10 років досвіду Cedos ми підсумували у [посібнику з проведення соціальних досліджень для суспільних трансформацій](#). Крім того, підготували 4 **колонки** про дослідження у громадському секторі. Цією роботою ми хотіли поділитися власним досвідом і допомогти громадянському суспільству краще, більше і впевненіше застосовувати дослідження й аналітику у своїй роботі.

У липні ми також провели **конференцію про дослідження, комунікацію й адвокацію у громадському секторі**. Впродовж двох днів 19 громадських організацій та ініціатив поділилися своїм досвідом, а також успіхами і складнощами, з якими їм довелося зіштовхнутися. Дослідженням, аналітиці та роботі аналітичних центрів був присвячений також [перший сезон подкасту «Аналітичний центр»](#), який вийшов у 2021 році і складався з шести епізодів.

Cedos випустив **подкаст «Культурна робота»**. Всього вийшло 13 епізодів, присвячених різним аспектам зайнятості у сфері культури та креативних індустрій. Проект допоміг привернути увагу до цієї теми і створити простір для безпечного обговорення різних складнощів.

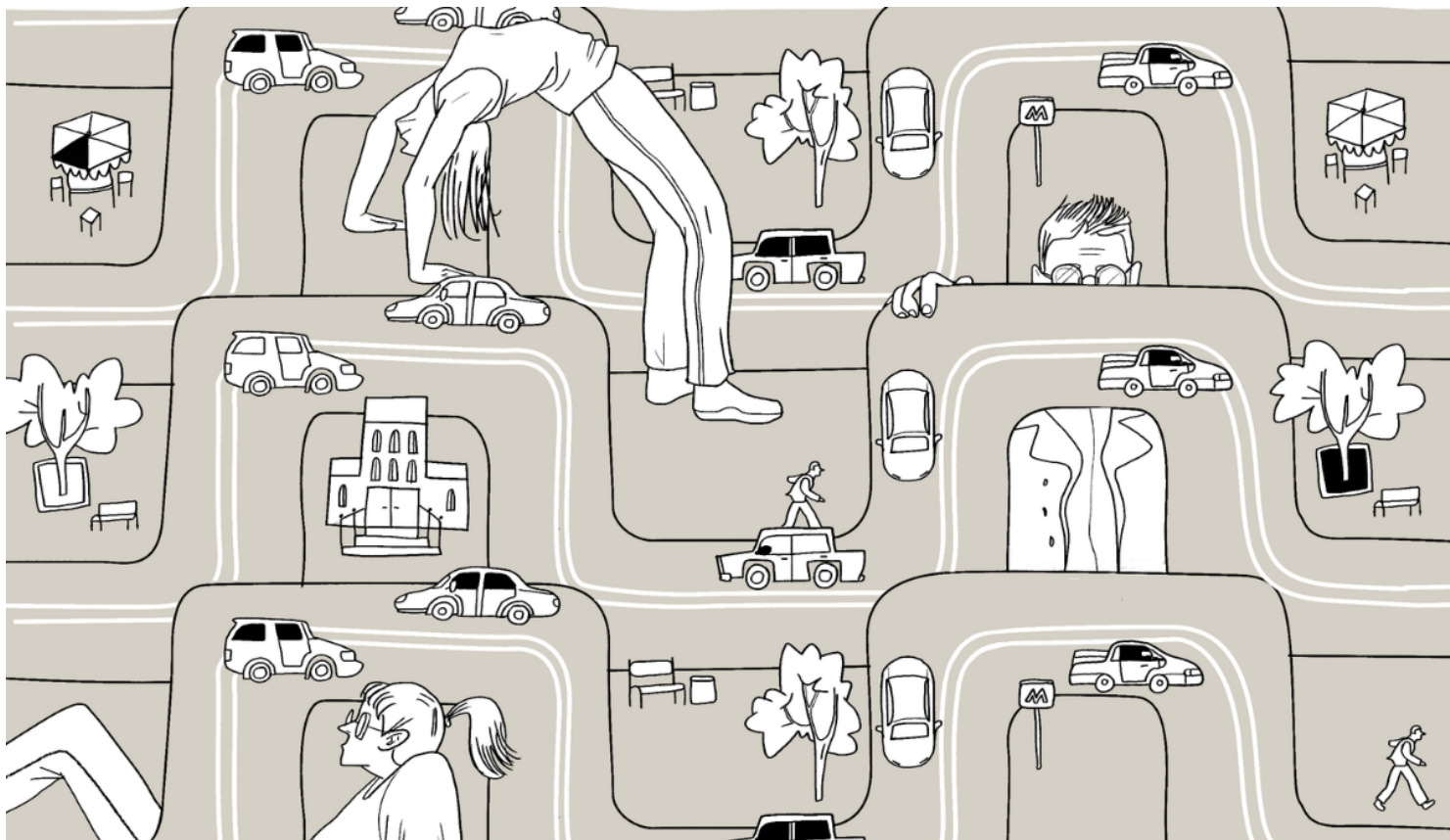
Український урбаністичний форум відбувся у 2021 році вчетверте. Через пандемію коронавірусу та карантинні обмеження ми не мали можливості провести його у звичному вигляді, натомість форум пройшов у змішаному форматі, поєднуючи як офлайн-події у різних містах, так і онлайн-розмови. Тема форуму — «Після завтра» — була запрошенням до роздумів і дискусій про концепцію права на місто та її втілення у майбутньому, а також трансформації українських міст і наслідки цих змін. У рамках форуму відбулося 5 онлайн-лекцій і дискусій, присвячених питанням житла, джентрифікації, мобільності, освіти й академії, культури та дозвілля. Ми провели міжнародний нетворкінг, виставку про закриття просторів і прекарність праці в культурі, а також три прогулянки: пішохідні у Львові та Києві і велосипедну в Івано-Франківську.

Вийшов також [другий сезон подкасту «Ринок вирішить?»](#). У 9 епізодах ведучі розкривали з різних сторін міське питання, обговорюючи його з гостями із різних сфер взаємодії з містами.

Метою Українського урбаністичного форуму є обмін знаннями та досвідом, а також створення можливостей для мережування людей, які працюють з питаннями трансформації міст в Україні. Крім форуму, ми підтримуємо ще кілька майданчиків для діалогу, обміну досвідом і поширення знань у цій сфері. В онлайн-журналі

української урбаністичної платформи [Mistosite](#) впродовж 2021 року було опубліковано 14 статей, 4 уривки з книжок і 15 конспектів подкастів і подій. Річна аудиторія сайту зросла до понад 85 тисяч користувач_ок. Чисельність [фейсбук-групи «Урбаністика UA»](#), яку створив і модерує Cedoss, за рік збільшилася до понад 3,4 тисяч учасни_ць.

Разом із партнерами ми провели **серію міжнародних дискусій про місцевий розвиток**. Вони були присвячені [зв'язку між місцевим розвитком і регіональною політикою](#); [ролі університетів у місцевому розвитку](#); [впливу внутрішньої міграції на міста в Україні](#). Відбувся також [нетворкінг](#) і два майстер-класи про [цифровий активізм](#) і [фандрейзинг у громадському секторі](#). Ці події допомогли налагодити знайомства й обмінятися думками учасни_цям з України, Німеччини, Польщі, Франції, Білорусі та інших країн, а також підняти важливі питання і почати дискусію для пошуку відповідей на них.

Ілюстрація Анни Іваненко до події «Після завтра: публічні простори, демократія, солідарність» в рамках Українського урбаністичного форуму

● Подяки

У команді Cedos впродовж 2021 року працювали: Альона Вишницька, Анастасія Боброва, Анастасія Івашина, Валерія Лазаренко, Віта Шнайдер, Єлизавета Хассай, Іван Вербицький, Ірина Безвершенко, Катерина Бабич, Ліліана Філіпчук, Марія Куделя, Наталія Ломоносова, Олександра Слободян, Олена Сирбу, Павло Федорів, Тетяна Жерьобкіна, Юлія Кабанець, Юлія Назаренко.

Наші партнери, донори та замовники у 2021 році:

- Асоціація жінок-юристок України «ЮрФем»;
- Бюро системних рішень BUT і газета ВОНО;
- Державна служба України з етнополітики та свободи совісті;
- «Екодія»;
- Європейський університет Віадрина, проект «Ukraine Calling. Cross-Sectoral Capacity Building», що реалізується за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини;
- ICAP Єднання, проект «Європейський Союз для сталості громадянського суспільства в Україні» за підтримки Європейського Союзу;
- Королівство Нідерланди, програма MATRA;
- Марш за Київ;
- Міжнародний фонд «Відродження»: «Ініціатива з розвитку аналітичних центрів в Україні», що реалізується у партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні; а також гуманітарна ініціатива «Людяність і взаємодопомога» за підтримки Європейського Союзу;
- Мінська урбаністична платформа;

- Офіс підтримки реформ Міністерства розвитку громад і територій України;
- Празький громадянський центр;
- Програма розвитку ООН в Україні, Лабораторія інноваційного розвитку у партнерстві з «Плато»;
- Український екологічний клуб «Зелена хвиля»;
- Український культурний фонд;
- Фонд імені Гайнріха Бьолля, Бюро Київ-Україна;
- Центр інноваційної освіти «Про.Світ»;
- Центр освітніх ініціатив, програма «Демократична школа», що реалізується Європейським центром Вергеланда за підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії;
- Центр урбаністичних студій;
- Центр соціології права та кримінології;
- Чорноморський фонд регіонального співробітництва та Європейський Союз;
- Info Sapiens;
- MetaLab;
- 39.9gallery.

Дякуємо за співпрацю та підтримку!

Ілюстрація Жені Полосіної до презентації і обговорення результатів дослідження «Іноземне студентство в Україні: (не)узгодженість політик»

● Фінанси

	Назва проєкту	Донор або замовник	Початок проєкту	Закінчення проєкту	Бюджет загальний (USD)	Витрати 2021 року (USD)	Надійшло у 2021 році (USD)
1	Підзвітність органів правопорядку: аудит державної системи збору даних про безпеку в Україні	Міжнародний фонд «Відродження» та Європейський Союз	01/12/2020	30/05/2021	8 847	8 281	-
2	Спільне дослідження з органами влади щодо іноземних студентів в Україні	Міжнародний фонд «Відродження» та Посольство Швеції в Україні	01/06/2021	30/11/2021	6 000	6 000	6 000
3	Зміцнення організацій громадянського суспільства для підтримки реформ в Україні	Королівство Нідерланди	01/08/2019	01/08/2021	82 891	55 107	8 290
4	Український урбаністичний форум 2021 «Після Завтра»	Фонд імені Гайнріха Бьоля	22/03/2021	22/09/2021	15 860	15 860	15 860
5	Дослідження умов праці у сфері культури та креативних індустрій	Український культурний фонд	11/06/2021	30/10/2021	35 969	35 969	35 969
6	Подкаст «Культурна робота»	Український культурний фонд	17/06/2021	31/12/2021	21 188	21 188	21 188
7	Моніторинг впливу рішень та заходів, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19, на захист прав людини і вразливих верств населення в Україні	Програма розвитку ООН та Міністерство закордонних справ Данії	07/05/2020	30/11/2020	4 620	-	459
8	Ukraine Calling. Cross-Sectoral Capacity	Європейський університет Віадрина	01/12/2020	31/12/2021	51 324	25 237	25 237

	Building	та Міністерство закордонних справ Німеччини					
9	Реагування на виклики COVID-19 у сферах зайнятості, освіти і культури: аналітика і адвокація	ICAP Єднання та Європейський Союз	14/05/2021	14/02/2022	15 854	11 314	15 854
10	Проведення якісного соціологічного дослідження у сфері середньої освіти	Центр освітніх ініціатив, Європейський центр Вергеланда та Міністерство закордонних справ Норвегії	31/03/2021	31/10/2021	18 653	15 334	18 653
11	Альтернативні житлові політики для зменшення економічних і соціальних наслідків кризи	Чорноморський фонд регіонального співробітництва та Європейський Союз	01/11/2021	01/11/2022	29 108	2 796	20 375
12		Благодійні внески фізичних осіб	-	-	-	-	274
		Всього				197 086	168 159